

کنسرت ارکستر سمفونیک تهران حال تماشاگران را خوب کرد

تازه‌ترین کنسرت ارکستر سمفونیک تهران به رهبری منوچهر صهبایی شامگاه روز چهارشنبه پنجم مهر در قالب اولین اجرای زنده این مجموعه موسیقایی در فصل پاییز پیش روی مخاطبان قرار گرفت.

به گزارش سایت خبری پرسون، ارکستر سمفونیک تهران از مجموعه‌های بنیاد فرهنگی هنری رودکی که طی ماه‌های اخیر با چالش‌های زیادی همراه بود، در اولین کنسرت پاییزی خود که شامگاه روز چهارشنبه پنجم مهر به رهبری منوچهر صهبایی در تالار وحدت تهران با استقبال خوب مخاطبان برگزار شد، قطعاتی از آهنگسازان موسیقی کلاسیک و حسین ناصحی آهنگساز فقید موسیقی کشورمان را اجرا کرد.

در این کنسرت که یکی از با کیفیت‌ترین کنسرت‌های ماه‌های اخیر ارکستر سمفونیک تهران بود، ابتدا سمفونی شماره ۷ در لامازور اوپوس ۹۲ متشکل از «پوکوسوستنوتو- ویواچه»، «آلگرتو»، «پرستو»، «آلگرو کن بریو» برای مخاطبان در سالن اجرا شد.

لوودیک فان بتهوون موسیقی‌دان و آهنگساز اهل آلمان است که از او می‌توان به عنوان یکی از مهم‌ترین هنرمندان حوزه موسیقی کلاسیک نام برد که نقش بسیار جریان‌ساز و ارزشمندی در انتقال موسیقی دوره‌های کلاسیک و رمانتیک در موسیقی غرب داشت. او یکی از بزرگترین آهنگسازان اروپایی به حساب می‌آید که در طول زندگی پر بار خود آثار متعددی را خلق کرد که از آن جمله می‌توان به آفرینش ۹ سمفونی، پنج کنسرتو پیانو، یک کنسرتو ویولن، ۳۲ سونات پیانو، ۱۶ کوارتت‌زهی و اپرای فیدلیو اشاره کرد.

سمفونی شماره هفت که اعضای ارکستر سمفونیک تهران در اولین کنسرت پاییزی خود اجرا کردند، از جمله آثار شاخص بتهوون است که در سال ۱۸۱۲ توسط این هنرمند به اتمام رسید و بر اساس آنچه در پیشینه فعالیت‌های این هنرمند نوشته شده، این سمفونی به یکی از حامیان هندوست به نام «کنت موریس فون فریس» تقدیم شده است. نخستین اجرای این اثر در سال ۱۸۱۳ و در شهر وین در کنسرتی خیره به نفع سربازان انجام شده است. جالب اینکه جریان ریتمیک بسیار خاص این اثر، تأثیر زیادی بر موسیقی‌دانان نسل‌های بعدی گذاشته است. شرایطی که در اولین کنسرت پاییزی ارکستر سمفونیک تهران بعد از گذشت چند صدسال از خلق این اثر، جایی بسیار دورتر از زادگاه بتهوون، توانست همچنان گوش شنیداری مخاطبان ایرانی را هم همراه خود کند.

این سمفونی در چهار موومان نوشته است که موومان اول در فرم سونات با کاراکتر حرکتی «پوکوسوستنوتو» شروع می‌شود. کاراکتری آهسته که بعد از گسترش زیادی آرام آرام تحرکش بیشتر و بیشتر شده و به ویواچه (سریع و رونده) می‌رسد.

موومان دوم با کاراکتر «الگرتو (کمی تند)» از مشهورترین موومان‌های سمفونیک است. روش بسط و گسترش ایده‌ها در این اثر آن را محبوب تعداد بی‌شماری از دانشجویان آهنگسازی در طی سال‌های طولانی کرده است. این موومان بسیار بدیع با حرکتی مانده مارش عزا در «تنالینه لامینور» شروع شده و در نهایت با تحرکی بیشتر به سمت لامازور حرکت کرده و سپس به قبل باز می‌گردد.

موومان سوم با کاراکتر «تمپوی پرستو (بسیار سریع)» یک «اسکرتسو» است. بتهوون تمامی این قطعه را از یک ترانه قدیمی و مذهبی راهبان اتریشی گرفته‌برداری کرده است. ضمن اینکه موومان چهارم با کاراکتر حرکتی «آلگرو کن بریو (تند و باشتاب)» در فرم «روندو سونات» و بسیار سریع است. کما اینکه دینامیک‌های بسیار مهیج و تغییرات ناگهانی آنها به ویژه در بخش «کدا» نمونه‌ای کمیاب نسبت به آثار خود آهنگساز و سایر پیشینیان است.

پس از اجرای این بخش از کنسرت بود که بعد از یک استراحت ۲۰ دقیقه‌ای گروه اجرایی قطعه «رقص دربارگاه شاه سمنگان» اثر حسین ناصحی را پیش روی مخاطبان قرار داد.

حسین ناصحی (۱۳۵۶ و ۱۳۰۴) از مهم‌ترین آهنگسازان موسیقی هنری ایران محسوب می‌شود که تحصیلات موسیقایی خود را در سال ۱۳۱۸ و در هنرستان عالی موسیقی با ساز ترومبون آغاز کرد. او بعدها به آنکارا رفته و در کنسرواتوار آنکارا رشته آهنگسازی را نزد موسیقیدانانی مانند کاظم آکسس آموخت. این در حالی بود که توجه و علاقه ناصحی به آثار آهنگسازانی نظیر باخ، اسکریابین و گابریل فوره و از طرفی علاقه‌مندی‌اش به موسیقی ملی و فولک ایران تا حدی است که این گرایش هنری را می‌توان در اغلب آثارش مشاهده کرد.

وی تا زمان حیات، تدریس دروس تخصصی آهنگسازی را در مراکز آموزش عالی به عهده داشت و از آثارش می‌توان به «کوارتت زهی در می مینور» و «ملودرام رستم و سهراب» اشاره کرد. ضمن اینکه قطعه «رقص دربارگاه شاه سمنگان» از آثار شاخص ناصحی است که با بازنویسی منوچهر صهبایی ضبط و اجرا شد.

نکته جالب اینکه منوچهر صهبایی رهبر ارکستر سمفونیک تهران هم در ابتدای این کنسرت گفت: امروز برای گروه ما اتفاق جالبی افتاد و آن قرار گرفتن تاریخ برگزاری اولین کنسرت پاییزی ارکستر سمفونیک با سالروز درگذشت حسین ناصحی است که امروز یکی از بخش‌های اصلی کنسرت به اجرای قطعات این آهنگساز و موسیقی‌دان ایرانی اختصاص دارد. موضوعی که برای من و بچه‌های ارکستر جالب توجه بود. بنابراین لازم دیدم در همین ابتدا

یاد و خاطره این استاد بزرگ موسیقی کشورمان را کنار شما گرامی بداریم.

پس از اجرای این قطعات بود که ارکستر سمفونیک تهران در کنسرتی که توانسته بود بخش زیادی از مخاطبان را راضی نگه دارد، به اجرای قطعات «رقص‌های مجار شماره ۱، ۴ و ۵» و «سمفونی شماره ۴ در می مینور اوپوس ۹۸- موومان اول» اثر یوهانس برامس پرداخت.

یوهانس برامس پیانیست، رهبر ارکستر و آهنگساز آلمانی در دوره رمانتیک بود که در شهر هامبورگ متولد شد. وی بیشتر زندگی حرفه‌ای خود را در وین گذراند. شهرت و مقام برامس به حدی است که گاهی اوقات او را با یوهان سباستین باخ و بتهوون به عنوان سه آهنگساز بزرگ، گروه‌بندی می‌کنند.

یوهانس برامس مجموعه «۲۱ رقص مجاز» را در سال‌های ۱۸۶۹ تا ۱۸۷۹ نوشته است. این آثار ابتدا برای پیانوی چهار دستی نوشته شد. البته آهنگسازان زیادی برای پیانو چهاردست موسیقی نوشته‌اند اما هنوز مشهورترین آن‌ها همین رقص‌های مجاز است. این آثار توسط برامس و برخی از اشخاص دیگر برای ارکستر هم تنظیم شد و بین عموم مردم و علاقه‌مندان موسیقی از شناخته شده‌ترین آثار برامس محسوب می‌شود.

برامس سمفونی چهار را هم در سال ۱۸۸۲ تا ۱۸۸۴ به اتمام رساند و سمفونی شماره ۴ در می مینور آخرین سمفونی برامس در میان موومان‌های این سمفونی است. توضیح اینکه موومان اول به دلیل گسترش بی‌نظیر و بسیار دراماتیک آن شهرت بیشتری دارد. این موومان با فرم سونات، ادای دینی به بتهوون بزرگ است که برامس همیشه او را ستایش می‌کرد. شروع جذاب این سمفونی با آن «موتیف» ۲ نت همیشه الهام‌بخش آهنگسازان نسل‌های بعدی بوده است.

به هر حال اولین کنسرت ارکستر سمفونیک تهران در قالب فصل جدید اجراها، در حالی پیش روی مخاطبان قرار گرفت، که به نظر می‌آید از پس حاشیه‌ها و اما و اگرهایی که در این مجموعه موسیقایی طی ماه‌های اخیر اتفاق افتاد، شرایط به گونه‌ای است که می‌توان به آینده کیفی این ارکستر بسیار مهم موسیقایی در اجراهای پیش‌امیدواری زیادی داشت. چارچوبی که از هم اکنون و با استقبال خوب مخاطبان از اولین کنسرت‌های پاییزی ارکستر که به دور چهارم تمدید هم کشیده شده می‌تواند دربرگیرنده اتفاقات مثبت دیگری باشد که از همین حالا زمزمه‌های آن نیز به گوش می‌رسد.

البته از نکات جالب توجه دیگری که در اولین کنسرت پاییزی ارکستر سمفونیک تهران مشاهده شده، ارائه یک بروشور کامل از معرفی قطعات، آهنگسازان، رهبر ارکستر و نوازندگان به صورت دیجیتالی بود که باعث شد آن دسته از تماشاگرانی که شناخت کاملی از جنس موسیقایی آثار انتخاب شده ندارند، با آگاهی بیشتری از قطعاتی که برایشان اجرا شده، به تماشای این کنسرت بنشینند.

محمدرضا کریمی (نوازنده ویولن و کنسرت مایستر)، امیرمینوسپهر (نوازنده ویولن و کنسرت مایستر دوم)، فرزاد صیدی، نگین حاتمی، سینا صالحی، هورام ترابی، فرید ذاکری، حسن ملکی، سارا قاسمی، سجاد صالح‌آبادی، بهروز گلکار، درسا میناسازی نوازندگان ویولن یک، دانیال جورابچی، مهوش عسگری، سارا بیرامزادگان، علیرضا گلستانه، حمید خدایی، رادمان راستی، فرناز زندیه، عرفان جاوید نیا، امیرمهریار قاسمی، مهتاب حسن‌خانی نوازنده ویولن دو، کاوه تسعیری، آتنا زنگنه، مسعود پوربخت، آریان زمانی، جاوید پناهی، امیرحسین طائی، روشا گواهی، دنیا حاجی وندی نوازنده ویولا، مجید اسماعیلی، هلیا پورکریمی، هامون قادری، روژان بردبار، عرفان فیجان و هستی علیرزاده نوازندگان ویولنسل، حسین (پرویز) بیات، سپیده خداوردی، سروش کاکاوند نوازندگان کنترباس، آرمین قیطاسی، فرزانه اسدی، فرزانه فراست‌پور نوازندگان فلوت، آریین قیطاسی، کیمیا شعربافیان نوازندگان ابوا، پگاه ولی‌خانی، گلرخ رجایی نوازندگان کلارینت، علیرضا متوسلی داراب، فرشاد محمدی نوازندگان فاگوت، هومان باقی، ریحانه رفیعی، پرمیدا بهادران، روژینا صادقی و امیرحسین گرگین نوازندگان هورن، مصطفی بیات، امیررضا صالحی، آرمان فتاحی نوازندگان ترومپت، افشار حشمتیان، آریین خدایار، مانی داوری نوازندگان ترومبون، محمود منتظم صدیقی نوازنده تیمپانی، مهیار منتظم صدیقی نوازنده پرکاشن، دیبا والی نوازنده هارپ گروه نوازندگان ارکستر سمفونیک تهران در این کنسرت را تشکیل می‌دادند.

حسن سهرابی معاون آفرینش‌های فرهنگی هنری، بابک شبیانی مدیر ارکسترها، محمد یحیی‌زاده مدیر داخلی کنسرت، مرضیه یوسفی‌اصل، محسن ایلکا و ناصر زررقومی همکاران پشتیبانی و چیدمان ساز گروه اجرایی و اداری ارکستر سمفونیک تهران بودند.

منبع: مهر